

Minden gyermeknek joga van arra, hogy szülei neveljék, azonban ennek hiányában a különleges helyettesítő védelem biztosításának is elérhetőnek kell lennie számára elsődlegesen családban való elhelyezés vagy örökbefogadás útján.

Az örökbefogadás célja, hogy az örökbefogadó, valamint annak rokonai és az örökbefogadott között családi kapcsolatot létesítsen és elsősorban az olyan kiskorúak családi nevelését biztosítsa, akiknek szülei nem élnek, vagy akiket szüleik megfelelően nevelni nem képesek.

Az otthon nyújtó ellátásban részesülő gondozott gyermek számára örökbefogadásának elősegítését kell biztosítanunk.

A gyámi-gondozói szolgálat munkatársai folyamatosan figyelemmel kísérik az átmeneti nevelésben élő gyermekek szülői kapcsolattartását és a vérszerinti családgondozás eredményességét. A gyermek örökbefogadhatónak nyilvánítását javasolják a gyámhivatalok felé, ha

- -a szülő gyermekével önhibájából egy éve nem tart rendszeres kapcsolatot, életvitelén, körülményein nem változtat és emiatt az átmeneti nevelés nem szüntethető meg, vagy
- -a szülő fél éven át gyermekével semmilyen formában nem tart kapcsolatot, továbbá, ha
- -a szülő lakó-és tartózkodási helyét az új lakó- és tartózkodási helye hátrahagyása nélkül megváltoztatja, melynek felderítésére irányuló intézkedések fél éven belül nem vezetnek eredményre.

Azok a házaspárok, illetve egyedülállók, akik szeretnének örökbefogadni és lakóhelyük, tartózkodási helyük Pest megyében van, a Pm. Tegyeszinél jelentkezhetnek.

I. Jelentkezés

A jelentkezőket a Tegyesz örökbefogadási tanácsadója fogadja, akitől szóban és írásban tájékoztatást kapnak az örökbefogadás ügymenetéről, joghatásairól, feltételeiről.

Az előterjesztett kérelemben a jelentkezők többek között nyilatkoznak az örökbefogadási szándék indokairól, az örökbefogadandó gyermekre vonatkozó elképzeléseikről, ezen belül a gyermekek számáról, testvérek vállalásáról, a gyermek koráról, arról, hogy vállalják-e egészségileg károsodott gyermek örökbefogadását.

Tájékoztatást kapnak a pszichológiai vizsgálat és tanácsadás, a környezettanulmány és felkészítő tanfolyam várható időpontjáról.

II. Alkalmasság megállapítása:

1. Környezettanulmány/helyzetértékelés:

A családgondozó a jelentkezőkkel előre egyeztetett időpontban környezettanulmányt, helyzetértékelést készít a jelentkezők otthonában. Betekintést nyer és információt szerez a szülőkről, a család otthoni életviteléről, igény szintjéről, a családi légkörről, ha van gyermekük, a vele való viszonyokról. Lényeges kérdés, hogy az egész család várja-e és vállalja-e az

örökbefogadást és, hogy a család életvitelébe beilleszthető-e a várt gyermek gondozása, nevelése.

2. Pszichológiai vizsgálat és tanácsadás:

A pszichológus irányított beszélgetést folytat az örökbefogadókkal a jelentkezők megismerése céljából, hogy az örökbefogadás szempontjából lényeges élethelyzetekre, motivációkra, illetve személyiségvonásokra fény derüljön.

3. Háziiorvosi igazolás:

Az örökbefogadási tanácsadó a jelentkezők beleegyezésével, azok háziiorvosától bekéri az egészségi és mentális állapotukra vonatkozó igazolásokat.

4. Felkészítő tanfolyam: a jelentkezőknek 21 órás felkészítő tanfolyamon kell részt venniük, melyért térítési díjat fizetnek.

5. Döntés:

Az előzőek lezárásaként a pszichológus, a családgondozó és az örökbefogadási tanácsadó összegzik tapasztalataikat. Az örökbefogadási tanácsadó a lefolytatott vizsgálat eredményét és javaslatát, valamint a tanfolyam elvégzését igazoló tanúsítványt írásban megküldi az örökbe fogadni szándékozó lakhelye szerinti illetékes gyámhivatalnak és erről az örökbe fogadni szándékozó személyt egyidejűleg értesíti.

6. Nyilvántartásba vétel:

A Szakszolgálat az alkalmassági határozat jogerőre emelkedésekor nyilvántartásba veszi az örökbe fogadni szándékozó személyt, a jelentkezés időpontjára visszamenőleg, egyúttal erről értesíti az örökbe fogadni szándékozót. Hozzájárulás esetén a nyilvántartásba vételről tájékoztatja a Szociális és Munkaügyi Minisztérium Gyermek- és Ifjúságvédelmi Főosztályát is, az örökbe fogadni szándékozók adatainak megküldésével.

III. Családba helyezési döntés kialakítása, családba helyezés, családsegítés és ügyintézés az örökbefogadás jogerős lezárásáig:

1. Amint egy gyermek örökbefogadhatóvá válik a tanácsadó tájékoztatja a Minisztériumot, majd szükséges az örökbefogadási team összehívása (igazgatóhelyettes, örökbefogadási tanácsadó, családgondozó, gyermek gyámja), hogy az örökbe adható gyermek számára a nyilvántartási sorrend figyelembevételével megtalálják a legmegfelelőbb örökbefogadó családot.

Ezen a megbeszélésen a szakemberek ismertetik a gyermekről, illetve az örökbefogadó szülőkről rendelkezésre álló szakvéleményeket, melyek alapján meghozzák a döntésüket arról, hogy a gyermek számára melyik családot tartják megfelelőnek. A döntést a jelenlevők szótöbbséggel hozzák. A családba helyezési megbeszélésről és döntésről emlékeztető készül. A döntésről a családgondozó értesíti az örökbefogadó családot, akiknek teljes körű szóbeli tájékoztatást ad a gyermek személyiség állapotáról (egészségi állapot, szomatikus, pszichés, mentális fejlettség, kiállt betegségek, teljes rendelkezésre álló anamnézis, fejlettségbeli jellemzők, stb.)

2. A gyermek megismerése:

Az örökbefogadók nyilatkozata alapján a nevelőszülői hálózattal, gondozó intézménnyel egyeztetve a családgondozó ismerteti össze az örökbefogadókat a gyermekkel.

A családgondozó jelenléte nemcsak az örökbefogadóknak nyújt biztonságot, hanem a gyermek is már ismerősként fogadja a korábban megismert családgondozót.

(A gyermeknek nincs tudomása arról, hogy a családgondozó lehetséges örökbefogadó szüleit viszi hozzá „vendégségbe”.)

3. Barátkozás:

Az örökbefogadók igenlő nyilatkozata után kezdetét veszi a gyermek korától, egyéniségétől függő barátkozási időszak a családgondozó folyamatos jelenlétével, közreműködésével. Közben a gyermek egyre ismerősebben fogadja leendő szüleit és a kölcsönös bizalom és megismerés olyan szintjére érnek, ahonnan már megkezdhetik közös együttélésüket a szülők otthonában.

4. Családba helyezés:

Az örökbefogadási tanácsadó a szükséges iratok becsatolásával megkeresi az illetékes gyámhivatalt a gyermek kötelező gondozási időre történő kihelyezése érdekében. Ezzel egyidejűleg javaslatot tesz az eseti gondnok személyére, aki a hivatásos gyámok közül, területi felosztás alapján kerül kiválasztásra.

A kihelyezés megtörténtéről értesíti a Minisztériumot.

5. Kötelező gondozási idő alatti családgondozás:

A kötelező gondozási idő alatt a családgondozó látogatja, segíti a családot, folyamatosan kapcsolatot tart velük, véleményét családgondozói jelentésben foglalja össze. Kialakítja álláspontját a szülő-gyermek kapcsolat alakulásáról, a gyermek családba történő beilleszkedéséről, a gyermek várható testi-, értelmi-, érzelmi fejlődéséről.

6. Javaslat az örökbefogadás engedélyezésére:

A kötelező gondozási idő lejártakor az örökbefogadási családgondozó az örökbefogadás engedélyezésére vonatkozó javaslatát megküldi az illetékes gyámhivatalnak.

7. Változások átvezetése:

Az örökbefogadást engedélyező határozat jogerőre emelkedése után az örökbefogadási tanácsadó törli az örökbefogadó szülőt és a gyermeket a nyilvántartásból, erről értesíti a Nyilvántartási Osztályt, valamint a Szociális és Munkaügyi Minisztériumot.

Az örökbefogadás jogerős lezárását követően Szakszolgálatunk az örökbefogadók kérésére tanácsadást biztosít.